

Lenézett szolga

Időpont: Új év utáni vasárnap; 1955. január 2.

Alapige: Ézsaiás 42:1-4.

Ímé az én szolgám, a kit gyámolítok, az én választottam, a kit szívem kedvel, lelkemet adtam ő belé, törvényt beszél a népeknek. Nem kiált és nem lármoz, és nem hallatja szavát az utcán. Megrepedt nádat nem tör el, a pislogó gyertya belet nem oltja ki, a törvényt igazán jelenti meg. Nem pislog és meg nem reped, míg a földön törvényt tanít, és a szigetek várnak tanítására.

Egy titokzatos szolgáról van szó a mai igében. Ez a szolga nagy dicsőségben, de ugyanakkor nagy gyalázatban is részesül. Nagy dicsőségben részesíti őt Isten, s nagy gyalázzal illeti a világ. Isten felmagasztalja, emberek lenézik. Isten ezt mondja róla: Én választottam. Nem maga tolt fel magát az én szolgálatomra, nem ő tartotta magát kiválóan alkalmasnak az én szolgálatomra, hanem én választottam őt, mint nekem megfelelőt. Azt is mondja róla, hogy „lelkemet adtam őbelé”. Amit mond, nem magától szólja, hanem én beszélek belőle. Amit cselekszik, nem a saját elgondolása szerint teszi, hanem én működöm általa. Lelkem által benne lakozom, s rajta keresztül én munkálkodom. Ezt a csodálatos dicséretet is elmondja róla: „akit szívem kedvel”. Gyönyörúsége van benne Istennek. Míg mindenki más csak szomorúságára van, ez a szolga az egyetlen, akiben gyönyörködhetik. Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy Isten gyámolítja őt, s a világ tanítójává teszi, aki törvényt beszél a népeknek, s kinek a szigetek várnak tanítására.

Ugyanakkor azonban ott van az igében a megrepedt nád és a pislogó gyertyabél képe. Ez a kép kétszer is szerepel. A 3. versben úgy, mint ennek a titokzatos szolgának irgalmas munkamódszere, mellyel nem öli meg azt, aki már úgyis haldoklik, nem rúg bele abba, akit mindenki más csak szemétre dobandónak tart, hanem megpróbálja megmenteni azt, aki elveszett. A megrepedt nádat összekötözi, a pislogó mécses hamvát óvatosan leszedi, új olajat tölt hozzá, s új fényre lobbantja. A 4. versben azonban ez a kép nem a titokzatos szolga munkamódszerének képe, hanem magának a szolgának a képe, mikor ezt mondja róla: nem pislog és meg nem reped. E világ tehát úgy néz rá, mint megrepedt nádra, pislogó gyertyabélre. Értéktelen semminek, kidobásra való szemétnek tekinti.

Ki ez a titokzatos szolga?

1. A zsidó írásmagyarázók így feleltek rá: a Messiás. Isten szenvedő szolgájának proféciáját látták benne. Ha a zsidó írásmagyarázók előrenézve így tekintettek erre az igére, mi keresztyének Krisztus felől visszanézve rá még inkább úgy látjuk, hogy ez a titokzatos szolga Krisztus.

Az isteni fény s az emberi árny kísérte egész életén át. Karácsonykor is fényes angyalsereg dicsóíti az egyik oldalon, a másik oldalon pedig sötét lelkű önzés csak az istállóban enged nagy kegyesen helyet neki. Gyermekkorában is kedves Isten előtt, de az emberek sem látnak benne mást, mint egy kedves gyermeket. /Luk. 2:52./ Mikor felnőtt korában elkezdi tanítani, törvényt beszél a népeknek, azaz isteni bölcsességet hirdet, de ahogyan mondja, abban nincs semmi rendkívüli. Nem kiált és nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán. Nem tömegszónok, inkább csendes bölcselőnek látszik. Nem a hangjának, hanem az igazságnak erejével akar hatni. Nincs benne semmi demagógia. Nem népszerűséget, hanem Isten-szerűséget keres. Még saját hozzátartozói is úgy néznek reá, mint akinek elment az esze, s akit kényszerrel haza kellene vinni az ácsműhelybe. /Márk 3:21./ Úgy néznek rá, mint aki tönkreteszi magát. Ő pedig tudatosan vállalja az igénytelen és lenézett szolga életformáját. Csodáit nem engedi híresztelni, s még tanítványai biztatására sem hajlandó jobban adminisztrálni önmagát, továbbra is a tanítványoknak jelenti ki magát és nem a világnak. Földi életének utolsó napjaiban sem szervez védelmet maga mellett. Saját védelmére is alig pár szót veszteget, mintha nem is életről és halálról lenne szó. Az emberek úgy néznek rá, mint halálra méltó, kitalálható gonosztevőre, Isten pedig úgy, mint a világ Megváltójára. Emberek megölik, Isten feltámasztja. Emberek az üldözés vékáját borítják egyháza tüzére, hogy kialudják, onnan felülről pedig Szentlélek borítja lángba pünkösdkor Jeruzsálemet.

Ma is sok helyen és sokaknak szemében lenézett ember, idejétmúlt valaki, aki már csak szemétre való. Tanítását sok helyen ásatag nézetnek tekintik, de azért mindig voltak és ma is vannak „szigetek”, talán apró kis emberszigetek a népek nagy óceánjában, akik sóvárogva várnak a tanításra. Egyszer pedig majd, amikor megjelenik isteni fényességben, térdet hajt előtte mindenki mennyen, földön és föld alatt, és jajveszékelve menekülnek majd a lenézett és megvetett Krisztus elől azok, akiknek nem kellett e földön.

Az igéből nyilvánvaló, hogy Isten a lenézett és megvetett Krisztus pártján van. Az Ő pártján vagy te is? Vigyázz, mert a megrepedt nádból egyszer királyi jogar lesz, s a pislogó gyertyabélből világpusztító tűzvész! A jövő Krisztusé és a krisztuséé.

2. A titokzatos szolgának van egy másik értelmezése is a zsidó írástudóknál. Nemcsak egy személyre vonatkoztatják, hanem olykor az egész népre. Ilyenkor a titokzatos szolga Isten gyülekezete.

A magyarázat találó. Isten gyülekezete tényleg mindig igénytelen, lenézett nép volt. Isten választott népe, a zsidóság is. Mennyivel nagyobb és szervezettebb volt a római, vagy a babilóniai, mennyivel műveltebb a görög, vagy az egyiptomi!

A történelem folyamán is mindig igénytelen kisebbség volt Isten népe. Külső fejlődésében ugyan lassan a világ legnagyobb nemzetközi tömegszervezete lett, de ez csak keret, melyet nem tölt ki pártfegyelem alatt élő egységes nép. Volt idő, mikor világhatalmi hóbort kísértésének esett áldozatául az egyház, s fejedelmeket, királyokat, császárokat ültetett trónra és taszított le onnan, de Isten hamarosan elvette tőle ennek lehetőségét, mint ami nem neki való. Hadserege nincsen, szavának nem ad súlyt fegyveres erő. A nyers erők küzdelmében nem tényező. E világ hatalmasai legtöbbször úgy is néznek rá, mint elmaradt világ csökevényére s elhanyagolható tényezőre. Sajnos, sokszor a hívei kompromittálják legjobban. Papjai és vezetői váltják ki a világban az egyház megvetését. Nem csoda, ha úgy néznek rá, mint megrepedt nádra, vagy pislogó gyertyabélre, melynek csak egy gyöngye fuvallat kell és vége van.

És mégis ezt a nyomorult, szeplősarcú egyházat, a hívőknek és a hitetleneknek ezt a sokszor utálatos keverékét, a szenteknek és a világ szemetének ezt az együttesét szereti és gyámolítja Isten. /Ef. 5:25./ Megrepedt nádját nem törli el, pislogó gyertyabelét nem koppantja el, bár sokszor zúg rajta végig ítéletének viharja. Ezek a viharok azonban mind tisztító és nem pusztító viharok. Ezért marad meg az egyház. Ezért legyőzhetetlen. Világbirodalmak összedűlnek mellette, az egyház azonban él. Túlél mindent és mindenkit.

Az ígéből világos, hogy Isten az egyház pártján van. Nem a bűneit védi, azokat gyűlöli és üldözi, meg bünteti is. Magát az egyházat azonban gyámolítja. Ott vagy-e te is Istennel az egyház pártján, ennek a sokszor megvetett és lenézett, elintézettnek hitt, sokszor joggal halálra ítélt egyháznak a pártján? Ha megrepedt nád, vagy pislogó gyertyabél az Isten népe ebben a gyülekezetben, ne felejtsd el, hogy a megrepedt nádnak nem olyan emberre van szüksége, aki összetapossa, hanem olyanra, aki kiegyenesíti, s az utolsókat lobbanó mécsesnek nem a kritika hideg szelére, hanem a szeretet olajára van szüksége! A jövő az egyházé és az Isten népé.

3. A titokzatos szolgának van egy harmadik értelmezése is. Krisztus maga mondotta, hogy Ő példát hagyott nekünk, szabad tehát azt, ami rá vonatkozik, magunkra is vonatkoztatnunk. Ezenkívül mi is beletartozunk Isten népébe, szabad tehát magunkra vonatkoztatnunk azt, ami Isten népéről szól. Ezért lehet beszélni arról is, hogy Istennek ez a titokzatos szolgája a hívő ember.

Nekünk nem kell bizonyítgatni, hogy megrepedt nád és pislogó gyertyabél vagyunk. Mi magunk is így látjuk magunkat. Megrepedt nád vagyunk. Nincs bennünk tartóerő. Nem lehet ránk támaszkodni, törtgerincű keresztyének vagyunk. És pislogó gyertyabél, mely már nem világít, csak bűzlik. Isten szempontjából haszontalan, szemétre való emberek, akikkel már semmit sem lehet kezdeni.

Ezeknek a kétségbeesett keresztyéneknek evangéliumot hirdet a mai ige. Isten a tönkrement, értéktelen, hasznavehetetlen, az elveszett emberek pártján van. Nem bíróként, hanem orvosként és barátként közeledik hozzájuk. Nem metszőkéssel és koppantóval. Mindkettő a halált jelentené számunkra. Irgalmas pásztorolással közeledik hozzánk.

Hogy ez mind így igaz, azt Jézus Krisztus maga igazolja. Ő a betegekért jött és nem az egészségesekért, a bűnösökért és nem az igazakért, az elveszettekért és nem a biztonságban otthon maradottakért.

Ha Isten a megrepedt nád és a pislogó gyertyabél pártján van, akkor még nekem is lehet reménységem. Isten még nem adta fel a velem, értem való küzdelmet, nekem sem szabad tehát felhagynom vele.

Az új esztendő első vasárnapján a reménység hangját szólaltatja meg az ige: A jövő a Krisztusé és a krisztuséié! A jövő az egyházé és az Isten népéé! A jövő a bűneivel harcoló hívőé! Ezeknek pártján van Isten. Enyém-e a jövő? Beletartozom-e azok közé, akikről az írás azt tanítja, hogy övék a jövő? Ámen.